

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivs Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In F. SS. Apostolorvm Simonis & Iudæ. Hæc mando vobis, vt diligatis
inuicem. Ioan. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

multi. S. Gregorius Nazianzenus Orat. 1. in Iulianum : S. Paulinus Nolanus: qui ita canit.

Hic Pater Andreas, & magno nomine Lucas.

Martyr, & illustris nomine Nazarius. Gaudentius Brixi: tract. de dedic. EcNicephorus l. 2. cap. 48. produnt eum cum Andrea in Achaia praedicasse; ibique in cruce oleagina expirasse.

IN F. SS. APOSTOLORVM Simonis & Iudae.

Hec mando vobis, vt diligatis inuicem.
Ioan. 15.

I Saia, cap. 21. visus sibi videre equites duos, agnum Babyloniae ferro & igne depopulantes, idolaq; euertentes. Tales Simon & Iudas in Perfide & Babylone. De iis nos pauca.

- I. Quantum charitas sit bonum.
- II. Quam simplex & rectus fuerit S. Simeon.
- III. Quantum zelotes idem.
- IV. De S. Iuda vera nobilitate.

PARS I.

De charitatis utilitate.

Amicitia
triplex.

I. Philosophis Amicitia est triplex. 1. Consuetudinis, seu conuersationis mutuae; quae & beluas in spelaeis homini conciliat. 2. Rationis, orta à virtute, diuitiis, honore. &c. 3. Pietatis seu religionis, orta ex charit. Prima honesta; secunda utilis; tertia Diuina & necessaria est. Ista Aug. hom. 38.

Charitas
necessaria
est.

De tertia Col. 3. Super omnia hac charitatem habete, quae est vinculum perfectionis. Quippe à qua vniuersa lex pendet. Hinc illa, Ro. 13. Qui diligit proximum, legem impleuit. Gal. 5. Omnis lex in vno sermone impletur: Diliges proximum sicut teipsum. c. 6. Alter alterius onera portate fraterne, & sic adimplebitis legem.

Charitas tam diuina est, vt peccata aboleat. 1. Pet. 1. Ante omnia mutuum in vobismetipsis continuam charit. habentes. Quia charit. operit multum peccatorum. Dominus: Remittuntur ei peccata multa; quoniam dilexit multum. Hinc Aug. hom. 8. Et de poenit. Dist. 2. Radix omnium malorum est cupiditas; & radix omnium bonorum est charitas.

Huic virtutum soli beatitas promittitur. 1. Cor. 2. Nec oc. vi. nec aur. aud: nec in cor. celo. hom. asc. quae preparauit Deus diligentibus se.

II. Vestis ea nuptialis est, Matt. 22. Amice; quom. huc intr. non hab. vestem nuptialem? Est vestis nuptialis. 2. Ideo Christus dedit corpus suum concidendum; at vestem seruari integram voluit. Ioan. 19. 3. S. Gregor. hom. 38. in Euang. vos estis, fratres, Cortinae tabernaculi; qui per fidem in cordibus vestris secreta caelestia velatis: Sed cortinis tabernaculi bis tinctus est coccus; hic quippe ignis speciem habet. Quid vero est charitas, nisi ignis? sed ea esse bis tincta debet, & per amorem Dei, & per amorem proximi.

Sunt hi duo sponse oculi, Cant. 4. Oculi tui columbarum. 1. Sponsus ibid. vnum praedicat: Vulnerasti me in vno oculorum tuorum sc. Deum diligendo propter se, & proximum propter Deum.

2. Vt enim oculi ambo in vno scopum collimant: ita vtraq; est vna dilectio Dei. 3. Et ea ignea. Luc. 12. Ignem veni mittere in terram; & quid volo, nisi vt ardeat. 4. Leu. 6. iussu, Ignis in altari semper ardeat: non ignes. 5. Dominus vno mandato comprehendit vtrumque, Ioan. 13. mandatum novum do vobis: vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Ioan. 15. Hec mando vobis.

PARS II.

Quam simplex & Rectus fuerit S. Simeon.

I. Simon & Iudas fuere patruales Christi. Natalis. I. Nam S. Anna, mortuo Ioachim, nupit

nupsit Cleophae, fratri Iosephi B. V. spon-
si. Peperit ea Mariam, dein Alphæo da-
tam nuptui. Peperit & Iacobum Mino-
rem Christo simillimum, Iosephum, seu
Iustum, Simonem, & Iudam.

Simones
Christi.

Simones plerique illustres: Vt, Eccl. 50.
Simon Pont. Max. qui Domum Dei suf-
fulsit, ne subuerteretur. 2. Simon Macha-
bæus, 1. Mach. 3. Pont. Max. Duxque Iu-
dææ. 3. Matth. 16. Beatus es Simon Bariona.
4. Mar. 14. In domo Simonis leprosi, Principis
Synagogæ. 5. Matth. 26. Simon Cyrenæus
crucis Christi baiulus. Silebo Simonem
Magum, Act. 8. Quia Psalm. 68. Deleatur de
libro viventium, & cum iustis non scri-
batur.

Simones
Canaanæ.

Simon à Matth. & Mar. dicitur Cana-
anæ. 1. Lucas ait, zelotes. Nicephorus ta-
men l. 1. c. 40. vult à zelo suo in Dominum
& Euang. sic dictum: sed errat. S. Hier. in
10. Matth. natum in Cana putat: Negat Be-
da in 1. Act. & Niceph. l. 1. c. 40. Isidorus lib.
de Patr. N. T. putat eum S. Iacobo in Epi-
scopatu Ieros. successisse: Obiisse ætatis
anno 120. in persecutione Traiani cruci-
fixum. Ita & Beda in Act. Negat hæc
Ado in Martyrol. Errat Niceph. l. 8.
c. 30. eum fuisse sponsum nuptiarum in
Cana.

Simones
Ierosol.

Simon significat quoque obedientem,
scilicet Deo; ideo & ipsi paruere dæmo-
nes effugati, homines catechisati; Pon-
tum enim & Aegyptum & Mesopota-
miam conuertit. Paruit ei mare, reddens
eius iussu LXX submersos, queis vitam
reddidit. Eius iussu ignis sacrificulos &
idola hausit.

Simones
Dei.

Inter 12. Gemmas, Apoc. 21. in funda-
mento Ieros. competit ei Hyacinthus, qui,
ait Isid. l. 1. c. 7. non rutilat aequaliter, sed cum
facie cæli mutatur: Sereno enim perspicuus est
& gratus; nubilo, coram oculis enascitur, at-
que marcescit. id est, coloris est sub-
flauo, & aerij: Ita Simon ad cæle-

stem instinctu afficiebatur, agebatque
omnia.

Dignus plane Apostolatus apice: Et si
de se Apostolus, 1. Cor. 3. fateatur; Non dignus
sum dignus vocari Apostolus. Quare, quia
ibid. Quod si Ministratio mortis, literis defor-
mata in lapidebus, fuit in gloria; ita, ut non pos-
sent filij Isr. intendere in faciem Moysi, propter
gloriam vultus eius; quomodo non magis Mi-
nistratio Spiritus erit in gloria? Quæ mini-
stros facit Fratres Domini. Ioan. 20. Vade
ad Fratres meos, & dic &c.

II. Fuit in eo quoque amabilis Simpli-
citas. Adeo, Iob. 1. Erat vir ille simplex, & re-
ctus & timens Deum; ac recedens a malo. In
Hebræo pro simplex legitur Tham. i. integer,
perfectus. Matt. 10. Estote simplices sicut colum-
be, & prudentes sicut serpentes. 2. Cor. 8. Altis-
sima eorum paupertas abundauit in diui-
tias simplicitatis eorum. q. d. hæc altior
erat.

Similis simplicitas iusta typum habet Typus.
Exod. 20. Altare de terra facies mihi; quid
simplicius? Vel de lapidibus, quos ferrum non
tetigit. Si leuaueris super eos cultrum, polluetur.
2. Vere Dauid, 1. Par. 20. Scio, Deus meus, Vt Domi-
quod corda probas, & simplicitatem diligis. 3. nus.
Nunquid ipso de seruatore dictum vere,
Ps. 78. Et pauit eos in simplicitate cordis sui, &
in intellectibus manuum suarum. Quia act. 1.
Cæpit Iesus facere & Docere.

Fuit, ut Iob, quoque Rectus in docendo Fuit Re-
& agendo. 1. Psalm. 72. Quam bonus Israel Deo
his, qui recto sunt corde. Psalm. 7. Qui saluos
facit rectos corde. 2. Achis Rex Philist. idem
in Dauide prædicabat, 1. Reg. 29. Viuit Do-
minus, quia rectus est tu, & bonus in conspe-
ctu meo; & non inueni in te quicquam ma-
li: sed satrapæ mei non places. 3. E contra,
Petrus Sim. Magum arguit, Act. 8. Cor-
tuum non est rectum coram Domino. 4. Ita-
que Psalm. 32. Rectos decet collaudatio Do-
mini. Et vicissim Psalm. 68. Laudabuntur
omnes recti corde. Nimirum ipse, Deut. 32.

Vuuu

Deus

Deus fidelis, & absque vlla iniquitate, iustus & Rectus. Pf. 91. Rectus Dominus Deus noster. Pf. 24. Dulcis quoque & rectus Dominus.

Rectitudo
triplex.

Trina vero rectitudo in homine requiritur. 1. Cordis. Psal. 124. Benedic Domine bonis & rectis corde. 2. Spiritus & mentis. Pf. 50. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum Rectum in noua in visc. meis. 3. Pedum. Ez. 1. Pedes eorum pedes recti.

Timuit
Deum.

Fuit, vt Iob, Timens Deum 1. At Eccl. 1. Radix sapientia est, timere Deum. 2. Ideo orabat Pf. 118. Confige timore tuo carnes meas; a iudiciis enim tuis timui. 3. Greg. 6. Mor. c. 24. Anchora cordis est pondus Timoris. Et sicut maioribus nauibus maiori anchora opus est: ita, quo iustior homo, maiori timore indiget.

4. Eccl. 12. Deum time, & mandata eius obserua: Hoc est enim omnis homo. q. d. In hoc esse & posse est hominis: Alia lectio: Nā in hoc consistit omnium hominum perfectio. 5. Huc ideo zelabat Psaltes 34. Venite filii, audite me; Timorem Domini docebo vos: non siderum cursus, non influentias, &c. Etenim Psal. 111. Beatus vir, qui timet Dominum; in mandatis eius volens nimis.

PARS III.

Quantus zelotes fuit S. Simon.

Zelus eius
mirificus.

I. Zelotes dictus est, ab excessu charitatis. 1. Vt Dominus, Zelotes nomen eius. Exod. 32. Alibi: Dominus Deus tuus fortis & Zelotes. 2. Vt Phinees filius Eleazari, nepos Aaronis, Num. 24. Erit tam ipsi, quam semini eius pactum sacerdotij sempiternū: Quia zelatus est p Deo suo, & expiauit scelus filiorū Isr. 3. Vt Elias. 3. Re. 19. Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum; quia dereliquerunt pactum Domini filii Isr. altaria tua destruxerunt, & Prophetas tuos occiderunt gladio. Talis in gentibus Simon: 4. Vt Dauid. Pf. 68. Zelus domus tue comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. Psalm. 118.

Tabescere me fecit Zelus meus; Quia oblitisti verba tua inimici tui.

Imitare zelum contra blasphemos. &c. 1. Vt Abisai contra Semei pro Dauid. 2. Reg. 19. Quare maledixit canis hic moriturus Domino meo Regi? Vadam, & amputabo caput eius. 2. Ecce producti in aciem, 1. Mach. 15. Statuerunt dimicare fortiter; eo quod ciuitas S. & Templum periclitarentur. Hic zeluserat Dei: non curabant vxores, proles, &c.

II. Apoc. 10. Angelus describitur, Fortis; Maxime coelo lapsus, amictus nube; Iris circum caput; facies clari; pedes vt columnæ igneæ, cum libro in manu; pede dextro mari, terræ sinistro insistens. Omnes de Christo interpretantur: Atqui non male de Simone, & quouis prædicatore zelo so acceperis. Ille terra marique Euangelium propagauit. 1. Quasi iussus a Domino: Exod. 28. Facies in Rationali Charitatis duas catenas, sibi inuicem coherentes, ex auro purissimo. Nam vna charitas est item gemina, Dei, & proximi.

2. Fuit is, vt Baptista, lucerna ardens Deo Et charit. & lucens proximo: Imo Mat. 5. Lux mundi. 3. proximi. Fuit cor Persiæ, ludææ, Mesop. ex quo calor omnis in corpus conuerforum promanauit. 4. Plane sicut, Exo. 28. Gemmis duabus humeralis pontificii incisa erant nomina xii. tribuum, & xii. gemmis Rationalis similiter: ita in corde Simeon, inque humeris gestabat fideles: verus re. ipsa zelotes: qui vna in Persia & circa Babylonem plus quam 4000. animas conuertit per Vrim, & Thumim. 1. Doctrinam & veritat. vel illuminationem, & perfectionem, inscripta Rationali.

III. Adeo, Cant. 4. mel doctrinæ. & las, Prædicant veritatis sub lingua tua, Simon, condita fortius, prodibant; non in lingua oratoria ostentabantur. Vti Paulus: 1. Corint. 1. Non misisti me Deus baptizare, sed euangelizare: quomodo? Non in sapientia verbi; Vt non enacetur

in Crux Christi: Atque huc, ait S. Tho. 2. 2. q. 179. a. 1. acceperunt donum linguarum, vt simplicem non fucatam, veritatem annuntiarent.

Certe Acham Ios. 7. ideo lapidatus est, quod contra iussu Dei linguam auream, (sic legunt Hebraei, Orig. Hier.) ex anathematis Iericho sublegisset. Tales verbicrei ostentatores magis, quam Christi predicatorum. Ex fructibus eorum cognoscite eos.

2. Moyses Virga percussit petram; & fluxeruntque Ex. 17. Linguatu virgea, acris; non adulatoria meretricie fucata; ferias corda auditorum. 3. Is iaculantiū est peritissimus, qui scopum ferit propius: Ita predicator, qui cordium est tactor.

4. Tria in loquendo vitia notauit sapiens quidam: 1. Pauca scire, ac doceri nolle: 2. Multa scire, & docere nolle. 3. Docere optime, & viuere pessime. Simon optimam partem elegit: Nostri istorum vnum plerique sectantur.

PARS IV.

De S. Iudæ vera nobilitate.

I. Vcas vocat eum Iudam Iacobi sc. frater: Matt. & Mar. Thadeum: Dorothe. Chrysost. Niceph. Lebaū ex Syriaco textu. i. Hier. cor. & Leonem. Leba est cor: Labi, leo. Erat is Leonini cordis vir. Iudæ nomine rarius vocatus est: ob reuerentiam vocis Iehoua, quod quædam ex hac literæ essent in illo: Hinc mos Iudeorum: sed incertum est. Hinc dictus Lebaus, forte quod, Gen. 49. Iacobi filius erat Iudas. i. Catulus leonis. Item Thaddæus à Thoda. i. laude.

Fuit cognatus Domini. Matt. 13. Nonne mater eius dicitur Miria, & fratres eius Christi, Iacobus & Ioseph, & Simon & Iudas apud nos sunt? Itaque & duorum Apostolorum

frater erat.

Neque tamen hoc nixus fulcro appetiuit altiora se, vt Zebediades Ioan. & Iac. Tamen Osee 9. esset Gloria eorum à partu, & ab ytero, & à conceptu: Vnde multi inflescunt.

Est quidem, Prou. 17. Gloria filiorum patris eorum: Sed si hac non sola gloriantur. Nam serui Dei nobilitatem ex virtute petunt. i. Hier. ad Celantiam, Sola apud Deum libertas est, non seruire peccati: summa apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus. 2. S. Ber. ad Eugen. Pont. Genus Apostolorum est non aliunde nobile, quam morum ingenuitate, & fidei fortitudine.

3. Anacharis appellanti eum Scytham Non probrose, ait: Mihi probro patria est: Tupa-tria. Laertio teste. 4. Ita apud Plut. in Apopht. Iphicrates Dux obiciēti patrem tutorem, ait: Meum genus à meipso initium sumit: tuum in te finit.

5. Bene Ouidi.

Nec census, nec clarum nomen auorum:

Sed probitas magnos, ingeniumq. facit.

6. Democritus apud Stobæum scisci-tanti; in qua re nobilitas vera ponatur, ait: In pecudibus nobilitas consistit in corpore, in Homini-bus vero in moribus animi candidis & laudabilibus. 7. Maximus Imp. ad Sē. Roman. ita scripsit, teste Herodiano: Parum prodest generis & corporis nobilitas, vbi vera deest animi nobilitas, Virtus sc. & probitas.

Sæpe vt eodem è trunco spinæ & rosæ nascuntur. Sic proles vna è matre probæ & improbæ. Rebecca Gen. 25. extulit vno partu læuem & pilosum, Deo charum, & exosum. S. Iudas nobilitat. in Dei cultu ponebat, ac tuebatur leonina generositate.

II. Quin & Doctor est Ecclesiæ, teste Epist. canonica, quam prædicationi adiecit; vt opere ac verbo doceret. Sicut fecit. Paulus, Phil. 4. Quæ audistis & vidistis in me, hæc agite; & Deus pacis erit vobiscum.

Vuuu 2

1. Tim.

1. Tim. 4. Exemplo esto fidelium in verbo, in cō-
uersatione.

*Hypocrita
secus.*

Secus Hypocritæ: 1. Plut. 1. de per-
fect. mor. Graci verborum magni Philoso-
phi; sed vita & moribus leuissimi. 2. In quos
Solon est icomma notū, apud Plut. Vos
semper pueri estis; senex autem Græcorum
nemo.

Peroratio.

Tales hodie concionatorum quidam
garruli, sed ignari, aut vita leuiculi: in vi-
bone Apostoli, in vita apostata. Quales
apud Ez. 8. fenest. tergum altari obuer-
tentes, soles orientem respectantes. Hunc ad-
orant qui mundi florem palpanrad gra-
tiam loquentes potentibus sæculi: aut lu-
xuriam sectantes vsque ad canos annos,
plus quam iuuentus perditā.

At S. Iudas hoc Domini attendit Mat.
5. Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabi-
tur in regno cælorum.

IN F. OMNIVM SANCTORVM.

*Gaudete, & exultate, quia merces ve-
stra copiosa est in cælis.*

Matt. 5.

ARcem, 2. Reg. 5. Sion munitissimam
tenentibus Iebuzæis, Dauid obfi-
dens, præmium proponit cuiq; se fortif-
sime gesturo. Ita Deus in expugnatione
regni cælorum, amantis vim pati; ad
quod aditum dæmones vndique obse-
derunt; id ipsum tantum quantum præ-
mium proponit vincentibus: & iam vi-
ctores dantur in exemplum.

Nos

- I. De bonorum operum merito ac pretio.
- II. Quanta beatorum sit beatitudo.
- III. Qualis sit eadem.
- IV. De octo beatitudinibus generatim.
- V. De paupertate spiritus.
- VI. De mitibus, & patientibus.

PARS I.

De bonorum operum merito, ac
pretio.

BONORUM operum mercedem cer-
tam S. Scriptura spondet. 1. Rom. 2.
Reddet unicuiq; secundum opera sua. 2. Sap. 5.
Apud Dominum est merces eorum. 3. Sap. 10. Saluta-
Reddes iustis mercedem laborum suorum. Ier.
31. Erit merces operi tuo. 4. Istud illustre,
Prou. 11. Impius faciet opus instabile: seruanti
autem iustitiam merces fidelis.

Iustus enim Deus nostros pro sesela-
bores exantlatos fallere nescit. 1. Non
vti de Laban Iacob queritur, Genes. 31.
Totis viribus seruini patri vestro: sed circumue-
nit me & mutauit mercedem meam decem vi-
cibus. Non sic: Sed Psalm. 141. Fidelis in o-
mnibus verbis suis: & sanctus in omnibus ope-
ribus suis. 2. Non, vt Pharao diurnis
fessos laboribus sub vesperum iussit fla-
gellari; Exod. 3. Sed Matth. 20. mercedem
dari. 3. Non, vt queritur Dauidi is, 1.
Reg. 30. Puer Aegyptius ego sum, seruus viri
Amalecita. Dereliquit autem me Dominus
meus quia agrotare cepi. Non sic Deus: Nā
Pl. 36. Iunior fui; etenim senui: & non vidi iu-
stum derelictum; neque semen eius quarens pa-
nem.

Quin Eccl. 36. in fidem & iustitiam e-
ius confidens ait: Da mercedem sustentib. iustitia.
te: vt Prophetæ tui fideles inueniantur. Imo,
iniustus audiret: si mercedem negaret
iustis. Nam promissum cadit in debitum. At
Heb. 6. Non est iniustus Deus: vt obliuiscatur
operis vestri.

Hinc spe certa plenus, 2. Timoth. 4.
Bonum certamen certavi, cursum consummaui:
in reliquo reposita est mihi corona iustitiæ;
quam reddet mihi Dominus iustus iudex.

Hem! Iustitia? Vnde? Annon Luc. Remun-
17. Cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vo-
bis, dicite: serui inutiles sumus. Quæ de omni-
bus facere, fecimus? Ita quidem, quoad
meri-